26ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7103 — 21 ՄԱՅԻՍ 1909 — ՀԻՆԴՇԱԲԹԻ

3 Juin 1909 — 26me année — N. 7103

"ԱՐԵՒԵԼՔ„
ՏԷՐ ՆԻ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
ե. պոլսոյ, Գալաթիա

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Ն. Պողոս համար տարեկան	80 Ղ. օ.
» » վեցամսեայ	45 »
Օտարացիներու համար տարեկան	100 »
» » վեցամսեայ	60 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան	25 Ֆր.
» » վեցամսեայ	15 »
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ։	

ԱՐԴՅՈՔ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ

10 PARAS

آره ولك

ارمنجه يومى و سياسى غزته

صاحب امتيازى قره كين بويه جيان

باش محله سنده

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons/ple, Galata

ՇԷՅԽ ՃԻԼԱԼԷՏԻՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ՋՈՒՀԸ

ՄՈԼԵՌԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՈՂՋԱԿԷՋ

(ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ)

Ղարզանի գայմագամութեան շրջանակին մէջ՝ Պաթման գեաղն ոչ շատ հեռու՝ քարդաքնակ փոքրիկ և աղտոտ դիւղ մը կայ. Զիլանն է ան, որ քառորդ դարէ ի վեր նշանաւոր ուխտատեղի և նուիրական վայր մը դարձած է իր շրջակաքնակ քիւրտ բարբարոս ազգութիւններուն և կրօնամոլ խուժանին։ Գիւղին հարաւային կողմը այժմ ճերմակ հաւկիճաձեւ գմբէթ մը կը բարձրանայ, որուն տակ կը հանգչին Շեյխ Մուհամմէտի, Շեյխ Ալիի և Շեյխ Ահմէտի մարմինները, որոնք յաջորդաբար շէյխութիւնը ժառանգելով՝ իրենց կենդանութեան միակ գործունէութիւն մը ունեցան. գերդեզ Քիւրտին մէջ անահատութիւնը, մոլեռանդութիւնն ու ստելութիւնը դէպի քրիստոնեաները։ Վերջինը՝ հազիւ երկու ամիս առաջ մեռաւ, իրեն յաջորդ Թողլով իր եղբայրը՝ քսան տարեկան Ճէլալէտտինը, որ իր մանկութեանը իսկ ցոյց կուտար արդէն թէ կը կրէր իր մէջ գահընկէց Համիտի հոգեհաց ոգին և ապագային պիտի կրնար արդարացնել իր անունը, զոր Ռաֆֆիի նկարագրած Պայազիտը քանդող և այնքան հայ գիւղեր աւերակ դարձնող արիւրանուկ Շեյխ Ճէլալէտտինէն փոխ առած էին իր ծնողքը, անուշա նախանձելով անոր փառքին, որուն արժանացած էր ան երկնքին մէջ և վարձատրութիւն իր անթիւ զոհերուն։

Նորընծաը Շեյխ երիտասարդ Ճէլալէտտինը նոր է հյած սլուգէն —քառասնօրեայ ճգնութենէն— որուն մէջ, նախապաշարեալ Քիւրտերու վկայութեան համաձայն, չէյխերը օրական մէկ հատիկ չամիչով կը կերակրուին սովորաբար։ Ջօրս կողմերէն անա մարիներ —գիւղերու, մարդասպաններու, աւազակներու թազմութիւն մը չրջապատած են զինքը։ Անոնք եկած են արիւնոտ ձեռքերով իրմէ թողութիւն առնելու, օրհնութիւն ստանալու համար։ Ուրբաթ է այդ օրը, Ապրիլի տասնեօթը։ Մասնաւոր զոհ մը պէտք էր այդ ամբոխին անքաւելի մեղքերը քաւելու, արիւն էր պէտք՝ Շէյխին նոր դրած թաճին —պահկին— ճաճանչները աւելցնելու համար։ Այդ զոհը քրիստոնեայ մը պէտք էր ըլլար. այդ արիւնը Հայու արիւն։ Կարծես քիչ ըլլային արդէն այդ օրերուն Կիլիկիոյ մէջ եղած զոհերը, թափուած հայ արիւնները։ Եւ անա՛ զոհը կուգա՛, կուգայ հեռուէն, կուգայ Մարտիրոսաց քաղաքէն, դաժան ոստիկանապետի մը հետ, սպանդանոց տարուող ոչխարի միամտութեամբ. ու կը մտնէ Ջիլան։

—Մուհամմէ՛տ, այդ ո՞վ է հեռ, կը հարցնեն մէկ քանի հոգիներ զապթիէին, հոն կեցած ամբոխէն։

—Հայ մըն է, գէտայի մը, կը պատասխանէ։

—Հա՛յ, ան ալ գէդայի Հայ՛՛՛՛ քաֆի՛ր, ինչպէս համարձակեցար անարգ ոտքերդ դնել այս սուրբ հողին վրայ և պղծել անոր նուիրականութիւնը. կը պոռայ խուժանը Հայուն երեսին և մէկէն կը յարձակի անոր վրայ քարերով։

—Ամա՛ն, Աստուծոյ սիրուն... չէյխի սիրուն... խեղճ ճամբորդ մըն եմ ես... Թողէք որ երթամ...։

—Շո՛ւտ, հոս քու կոխելիք տե՛ղդ է։

Վրայ կը հասնի, վերջնական կը խոցոտէ զարկեն անոր ամբողջ հագուստները և կ'առնեն ինչ որ դրամ և արժէքաւոր բան կը գտնեն վրան։

—Տեսէ՛ք, կը ձայնէ մէկը, ձեռքերուն վրայ երուսաղէմի գրչութիւններ կան, մաւխալ է անօրէնը։

—Թո՛ւֆ, զզուանքով կը թքնէ ամբոխը մարդուն երեսին։

Շէյխը անտարբեր է ու լուռ. ան չի խօսիր մարդուն հետ, քրիստոնէին հետ խօսիլը պիղծ է իրեն համար. երեսը չուռ կուտայ. դէմքը կը ծածկէ քողով՝ կնաւորը չտեսնելու համար և հրամայական ձայնով,

—Ձե՛զ տեսնեմ, մրի՛ներս. պէտք է ղրկած պատիժը տուէք սա անհաւատին։

Եւ անա բրածեծ, ծուք, ապտակ, քարակոծութիւն, նախատինք, հայհոյանք հեղեղի նման կը թափին դժբաղդ մարդուն վրայ, մոլեգնած խուժանէն, որ աշխարը ապականելու երդմամբ դժոխքէն դուրս արշաւող լեգեոն մըն է կարծես։

Անոնց մարդը կ'ապերաչ, կ'ապազակէ, բայց ոչ օք կը լսէ. կ'ուզէ փախչիլ ամբոխի ձեռքէն, եկած ճամբայէն դէպ ի հա դառնալ, ապաստել։ բայց մինչ կրնէ ոճրագործութենէ։

Պատմութեան ու բարբարոսութեան մէջ ղիբար գլխէ անցնելու ճիգով՝ հաբիւրաւոր ասկիներ, մօլլաներ, փաքիներ, փաթթոցաւոր և անփաթթոց մրիներ՝ մէկը միւսից աւելի վայրագութեամբ կը լկան, կը ատնչեն, կը չարչարեն զան, ինչպէս Աննայի, Կայաֆասի և Պիղատոսի պալատներուն առջեւ՝ հրէից ձերբերը, դպիրները ու դինուորները ամբողջ գիչեր մը անգթաբար չարչարեցին Նազովրեցի Յիսուսը, դեռ զան խաչը հանելու հրամանն չտացած։ Չէ՞ որ չէյխը ուզած էր։

—Հիմա այտեղէն հեռացուցէ՛ք խողը և սատկեցուցէ՛ք, կ'որոտայ պատգամը։

Եւ անա երկու փաքիներ զինուած՝ իրենց ձիերու թամբին վրայ կը ցատկեն իսկոյն, ծանօթ զափթիան հետերնին, ու խարազանի հարուածներու տակ՝ արիւնաթաթաւ և ընկճուած զոհը կը վարեն դէպ ի կառափնատեղին։

Ջիլանէն անդին դէպ ի արեւելք խոռոչնկ ձոր մը կայ, ուսկից առուակ մը կը սողայ օձապտոյտ. դաւիճանները այդ ձորին մտանելով՝ կը հրամային զոհին որ վար իջնէ. և անա հոնէն քամբ կը պայթի հրացանը ու զոհը կը գալարուի արեան մէջ սրտակեղեք ազաղակով մը փչելով իր վերջին չունչը։ Ոտնկան-զինուորը գոհ այս սեռարանէն՝ յառաջ կը վարէ իր ձին և դիակին քովէն անցնելով առանձին կը չարունակէ իր ճամբան. իսկ փաքիները հոն կը դառնան։

Սպաննութեան ձորին անդիի կողմը հայարնակ գիւղ մը կայ՝ դարատափի մը վրայ կծկուած, ուսկից ձորին խորը չի տեսնուիր ասկայն։ Գուլբգն է այդ գիւղը որ չէյխի անարդար սեփականութիւնն է և անոր բռնաքարութեանը տակ կը հեծէ։ Գիւղէն դուրս՝ դաշտին գոգը աչխատող հերկորներն ու անդէորդները՝ հեռուէն լուռ հանդիսատեսները կ'ըլլան գործուած ոճիրին։ Բիչ հաքը դիակը գիւղը կը փոխադրուի ու կը թաղուի։ Թաղուած պահուն հոն ներկայ կ'ըլլան Մշոյ Ս. Առաքելոց վանքին նուիրակ Աբրահամ վարդապետն ու իր փոքրաւորը Սերոբ. վերջինը կ'ըսէ թէ կը ճանչնայ եղեր տարաբաղդ զոհը։ Շէյխը իմանալով զայն՝ խումբ մը պաքրանցիներ Գուլբգ կը ղրկէ այդ երկու օտարականները սպաննելու համար, խորհելով թէ տառնք սպանելին դիակը տեսած ու զայն ճանչցած ըլլալով՝ գուցէ կառավարութեան իմացնեն. մինչ իր գիւղացիներուն և ոչ մէկուն վրայ այդ կասկածն ունի, քանի որ անոնք իր ճամկին մէջն են։ Բարեբախտաբար Հայերը չուտ կռահելով Շէյխին չար դիտաւորութիւնը՝ անմիջապէս գաղանի կը հեռացնեն զանոնք գիւղէն և ապահով տեղ մը կը ղրկեն նոյն օրը։ Յաջորդ օրը բարեպաշտ կին մը՝ առաւօտուն կանուխ անտէր սպանեալի գերեզմանին վրայ կ'երթայ խունկ ծխելու. բայց ինչ տեսնէ. գերեզմանը թափուր է. դիչերը Քիւրտերը բանալով զայն՝ դիակը անկէ հաներ և տարեր են հեռաւոր տեղ մը անհետացնելու։

Մինչեւ այսօր կարելի չեղաւ ստուգել թէ Ջիլանի նորընտիր չէյխին այս անդրանիկ զոհը ո՞վ էր և ուսկից կուգար։ Դիտենք միայն որ Ալմանինացի (Ալմանինան գիւղը Պլերիկի գայմագամութեան կեդրոնն է) Մուհամմէտ Ալի Դորթօր կոչուող զափթիային հետ մեկնած էր տեղէն Ապրիլ 17ին՝ առանց հոս ինքզինքը մէկու մը ճանչցնելու. մեկնած ատեն չուկայէն անցնելով՝ չատերը տեսած էին զինքը։ Արդիօք ձերբակալուած մըն էր և Տիարպէքիրի մէջ կառավարութեան կողմէն յանձնուած էր յիչեալ ոստիկանին, թէ իր կամքով ընկերացած էր անոր՝ յայտնի չէ. կ'իմանանք թէ վերը յիչուած Սերոբը՝ անոր դիակը տեսած միջոցին յայտնած է թէ Մշոյ գաչաեցի՝ մանաւանդ Թովմաս Պօղոսեանն է ան. չենք գիտեր ո՛ր ատրճան ճչմարիտ է ան, քանի որ Սերոբը Մուչ մեկնած է արդէն. ամէն պարագայի մէջ սա ատոգ է թէ մարդը ապանուած է լոկ հայ քրիստոնեայ ըլլալուն համար և սա ալ անանկ ժամանակի մը մէջ երբ Ապտիւլ Համիտի գահընկեցութեան լուրը ամէն կողմ տարածուած ըլլալով՝ ձեռք միամտօրէն կը յուսայինք թէ իր այս կողմերու հաւատարիմ ծառաներն ալ՝ իրենց տեղը պիտի չշմուէին յանկարծ և ձեռքերնին չար գործելու ոճրագործութենէ։

Եթէ Աստանայի կոտորածին լուրը հասնէին առաջ՝ հեռագիրները յանկարծ չաւնտէին Սուլթան Մէհմէտ Ե.ի գահակալութիւնը հիմա աչխոյժ Ջարդուած կ'ըլլայինք. չնորհիւ այդ բարեպատեհ անակնկալին թէև ապատեցանք, բայց դարձեալ ապահովութիւն չունինք. մեր կեանքը միշտ վտանգի տակ է։ Սբրիւաբուռ չէյխ Ճէլալէտտինը վերցուչեալ ոճրագործութեան համար ցարդ կառավարութեան հետաքննդուժէն ազատ ըլլալով՝ քանի մը հետապնդութիւն ազատ ըլլալով՝ քանի մը հետապնդութիւն ազատ ըլլալով՝ քանի մը հետապնդութիւ

ՅԱՅԿԱՆ ԿՅԱՆՔ

ՎԱՂԱՀԱՅԻ ԱՄԱՆ ասպրած

Հետաքրքրական մանրամասնութիւններ Վաղարշապատի ամանի մասին։

Ամանի վերջին տէրը Ալեքսանդր Ամիրեանն էր։ Ան ամանը ստացած է իր հօրմէն, որ ստացած է զայն իր հօրմէն։ Ամանի ստացման ճշգրիտ թուականը չենք գիտեր։ Ամանը ունի 3 ոտքեր, 1 մետր 30 սանթիմ բարձրութիւն եւ 1 մետր 40 սանթիմ տրամագիծ։ Ամանի վրայ կան գրուած տարբեր տարիներ։ Ամանի ամենահին թուականը 1750 է։ Ամանի վրայ կան նաեւ գրուած անուններ։ Ամանի վրայ գրուած անուններէն մէկը Ալեքսանդր Ամիրեանի հօրը անունն է

ՄԱՀՄԱՆԱՊԱՏ
ՅԱՎԱՍՏՈՒՏԻՔՈՎ

ԿՂԶՎԱԾՈՎ

ՑՎԱՏՈՒՑԻՉ
ՄԻ
ՏՆՏԱՊ ՅՈՒՄՈՎ
ՎԱ
ՑՂՈՂՈՒՆ
ՈՒ ՑՂՈՂՈՒ
ԿՈՇԿՈՎԻ,
ՅԱՎԱՑԿՎԱԾ
ՂՅՈՒՆՎՈՒՄ

ՊԵՏՔ Է ՈՒՆԵՆԱՆ ԱՄԵՆ ՄԱՐԴ
ՈՐ ՈՏՔԵՐԸ ԿԱՐՈՂ ԵՆ ՍԽԱԼԵԼ
ԿԱՄ ՈՐՈՆՔ ՉԵՆ ԿԱՐՈՂԱՆՈՒՄ
ՀԱՆԴԵՊ ՄԵՐ ՀԱՄԱՐ ՈՒՆԵՑԱԾ
ՀԱՐԳԱՆՔՆԵՐԸ ՄԵՐ ՄՈՏ
ՊԱՏՎԱԿԱՆ ԵՆ ՄԵՐ ՀԱՄԱՐ
ՈՒ ՄԵՐ ՀԱՄԱՐ ՉԿԱՆ
ՈՉ ՄԻ ԱՅԼ ՏԵՂ ՈՐՏԵՂ
ԱՅՍՔԱՆ ՀԱՐԳԱՆՔՆԵՐ
ՈՒՆԵՆԱՆ ԱՅՆՔԱՆ ՄԵՐ ՀԱՄԱՐ
ՈՐՔԱՆ ՄԵՐ ՀԱՄԱՐ ՉԿԱՆ
ՈՉ ՄԻ ԱՅԼ ՏԵՂ ՈՐՏԵՂ
ԱՅՍՔԱՆ ՀԱՐԳԱՆՔՆԵՐ
ՈՒՆԵՆԱՆ ԱՅՆՔԱՆ ՄԵՐ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՊԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՀԱՐՍՆՅԱՑ
ՀԱՄԱՐ ՄԱՐՏԻԿ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՀԱՐՍՆՅԱՑ
ՀԱՄԱՐ ՄԱՐՏԻԿ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՀԱՐՍՆՅԱՑ
ՀԱՄԱՐ ՄԱՐՏԻԿ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՊԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՀԱՐՍՆՅԱՑ
ՀԱՄԱՐ ՄԱՐՏԻԿ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՀԱՐՍՆՅԱՑ
ՀԱՄԱՐ ՄԱՐՏԻԿ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՀԱՐՍՆՅԱՑ
ՀԱՄԱՐ ՄԱՐՏԻԿ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՊԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՀԱՐՍՆՅԱՑ
ՀԱՄԱՐ ՄԱՐՏԻԿ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՀԱՐՍՆՅԱՑ
ՀԱՄԱՐ ՄԱՐՏԻԿ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՀԱՐՍՆՅԱՑ
ՀԱՄԱՐ ՄԱՐՏԻԿ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՊԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՀԱՐՍՆՅԱՑ
ՀԱՄԱՐ ՄԱՐՏԻԿ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՀԱՐՍՆՅԱՑ
ՀԱՄԱՐ ՄԱՐՏԻԿ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՀԱՐՍՆՅԱՑ
ՀԱՄԱՐ ՄԱՐՏԻԿ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ

La Grande Fabrique
S. Stein.

ԵՒ ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՆՈՐՈՒԹՆԵՐՈՒՆ
ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ՄԹԵՐՔԸ
ՓՆՏՌԵՑԷՔ
ՇԹԱՅՆ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ
Որ զգեստեղէնի համար Արեւելքի ամէնէն մեծ վաճառատունն է:

ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎԻՃԱԿԱԽԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

236րդ վիճակահանութիւն — 1 յունիս 1909

400 Ճրաւէ շահող թիւեր

22841— 5	381256—60	752616—20	1196886—90	1605092— 5
26681— 5	392651—-5	755441— 5	1196981— 5	1644506—10
42246—50	410966—70	758991— 5	1210231— 5	1654246—50
50517—20	435721— 5	774916—20	1218036—40	1659156—60
66636—40	437131— 5	785796-800	1227896-900	1685006—10
67396-400	437271— 5	788107—10	1233401— 5	1696131— 5
72141— 5	449856—60	807931— 5	1272366—70	1701206—10
75641— 5	458451— 5	827426—30	1272511— 5	1715386—90
78606—10	459231— 5	829061— 5	1274716—20	1717181— 5
96196— 9	471401— 5	829966—70	1285866—70	1719776—80
116986—90	497466—70	836096-100	1300211— 5	1721566—70
124186—90	498031— 5	845596-600	1311846—50	1726546—50
133501— 5	504721— 5	851316—20	1315651— 5	1730621— 5
134001— 5	521976—80	881526—30	1333766—70	1739421— 5
151786—90	522161— 5	905051— 5	1347842— 5	1745806—10
159881— 5	547491— 5	926346—50	1380031— 5	1746826—30
163096-100	553306—10	946731— 5	1380202— 5	1749096-100
182191— 5	565126—30	949321— 5	1387231— 5	1771481— 5
189626—30	572326—30	980961— 5	1390576—80	1810196-200
191191— 5	577621— 5	1004691— 5	1395731— 5	1812226—30
191841— 5	586461— 5	1012271— 5	1397901— 5	1812446—50
230111— 5	596381— 5	1019701— 5	1418751— 5	1829257—60
235246—50	604246—50	1020131— 5	1449431— 5	1845391— 5
241087—90	614696-700	1032976—80	1455701— 5	1846471— 5
249411— 5	615756—60	1043496-500	1477086—90	1862851— 5
276531— 5	619636—40	1073626—30	1484856—60	1866161— 5
284101— 5	627451— 5	1077081— 5	1497226—30	1866176—80
288221— 5	629161— 5	1083811— 5	1504396-400	1904721— 5
292871— 5	643501— 5	1086396-400	1514841— 5	1908196-200
293946—50	660536—40	1089506—10	1517501— 5	1914011— 5
308576—80	663411— 5	1112196-200	1531896-900	1921581— 5
313791— 5	673076—80	1133876—80	1533516—20	1924316—20
319726—30	677296-300	1151916—20	1563581— 5	1925281— 5
326166—70	685311— 5	1157591— 5	1567881— 5	1932746—50
329346—50	714071— 5	1159276—80	1571921— 5	1941091— 5
335906—10	720006—10	1164587—90	1572801— 5	1948131— 5
360576—80	743241— 5	1166886—90	1583971— 5	1949111— 5
371191— 5	749001— 5	1176136—40	1588681— 5	1951711— 5
374781— 5	750186—90	1184196-200	1597561— 5	1953371— 5
378056—60	752101— 5	1188406—10	1602511— 5	1960216—20

ՕՍՄԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՌՈՅՑԻ

ԱԶԳ. — Հանրութեան կը յանուցուի թէ սառոյցի օսմ. անանուն Ընկերութիւնը իր սառոյցի մթերանոցները ուելցուցած է թէ՛ քաղաքին և թէ գիւղերուն մէջ, իր յաճախորդներուն հայթայթելու համար աժան սառոյց. նաև իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը կը դնէ բաժանորդագրութեան տետրակներ, խիստ զեղչուած գիներով: Բաժանորդագրութեան իւրաքանչիւր տետրակ պէտք է կնքուած ըլլայ Ընկերութեան չոր կնիքով, և կը պարունակէ 2, 4 և 8 օխա սառոյցի ընկալագիրներ, յաճախորդին փափաքին համաձայն: Գիները նշանակուած են իւրաքանչիւր ընկալագրի վրայ: Տետրակները կը յանուին մայրաքաղաքին բոլոր նպարավաճառներուն մօտ, ինչպէս Տէմիթրաքօղլօ, Էքմօնօմիք, Մէսխրի, Բրօտիւքթէօր տը Ֆրանս և Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Գալաթիա, Սանտալճի Խան, երկրորդ յարկը, ուր կարելի է աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններ ստանալ:

PHŒNIX ASSURANCE LD. C°

"ՓԻՆԻՔՍ„

ՀԻՄՆԱԼ Ի ԼՈՆԴՈՆ 1782ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ

Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՓԻՆԻՔՍ տասկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ և վճասուց մէջ իր անմիջական վճարումներով:

ՓԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի և կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով:

Ընկերութեան ճեռնարկեց եղած է
ՈՒԴՂԱՄԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՎՆԱՍՈՒՏ
Ճարդ վճարուած է առաւել քան 27000000 անգլիական ոսկի:

Ընդհանուր գործակալ Պոլսոյ և գաւառաց
Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Վիքթալիա խան, Պաիճ Օթոմանի մօտ, Գալաթիա:

ԲԱՑՈՒՄ ՖԼՕՐԻԱՅԻ ՊԱՐՏԷԶԻՆ

ԱԶԳ.— Տնօրէնութիւնս պատիւ ունի ծանուցանելու հանրութեան թէ Ֆլորիայի պարտէզին բացումը տեղի ունեցած է 1909 ապրիլ 19 կիրակի օրը: Այդ պարտէզը հաճելի ընծայելու համար զուօսաբերներուն, կարեւոր բարեփոխութիւններ կատարուած են: Վրան գոց տեղ մը չմնաց է, ի հարկին անձրեւէն պատսպարելու համար յաճախորդները: Պիւֆէն բոլորովին կերպարանափոխ եղած է, որպէս զի ամէն յաճախորդ կարենայ թարմ գարեջուր խմել, չատ արագ սպասարկութեամբ, որքան ալ բազմութիւն ըլլայ: Պօմոնթիի գարեջուրը, խիստ թարմ, զեղչուած գիներով պիտի տրուի և պարտէզին մէջ փակցուած ծանուցումներով գինը նշանակուած է: Միւս ըմպելիներն ալ առաջնակարգ պիտի ըլլան և ամէն քաղի մատչելի: Պէտք է ըսել որ աթոռներու և սեղաններու համար դրամ չպիտի առնուի: Երթեւեկութիւնը դիւրացնելու համար, երկաթուղիի ընկերութիւնը չատ մը կառնիումբեր պիտի կեցնէ Ֆլօրիայի առջեւ, ուրբաթ և կիրակի օրերը:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
Պօմոնթի գարեջրատան անուանուն Ընկերութեան

12—6

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ՏԱՐԻՆԵՐԷ Ի ՎԵՐ ՁԱՆՁՆՈՒԱԾ Է

Միլքմէյտ Պրէնտ Սուխա Միլքը

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՍՆՈՒՆԴՆ Է

Ամեն աճոթք որ գործածած են այս կաթը՝ կ'բնդունին որ

ՄԻԼՔՄԷՅՑ ՊՐԷՆՏ ՍՈՒԽԱ ՄԻԼՔԸ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ Է ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ
ԱՆՆԱՑԱԿԱՆ ԱԲՐԱՆՔՈՒԹԻ ՀԱՄԱՐ
ԵՒ ԱՐՁԱՆԱԳՈՅՆ ՈՒ ՕԳՏԱԿԱՐ

50—48

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ
BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 ֆր.
Վ.ԱՒՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ԷՆ
8,000,000 ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ԷՆ
3,700,000 ֆր.
ՆԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ԳԱՒԱՌՆԵՐ

Գալաթիա, Ն. Գալիթա (Գալաթիա և Գլխ), Մահմուդբէյ, Սիլիսթրէ եւ Տզմիր:

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ կանոնաւոր կը գործարկէ Կ. Պոլսոյ, Նշանագրական Թուրքիոյ ու Աֆրիկէ ի Եգիպտոսի հետ տարբեր գործառնութիւններուն, ինչպէս նաև մեծ ու փոքր զանազանութեան վրայ գործառնութիւններ: Ձեզ. գիտցու հարկաւոր կը մնայ, Ապահովագիրներ կը յանձնայ: Սակարանական հրամաններ կը կատարէ ներպետական բոլոր հրապարակներուն վրայ: Ձեզքեր ու վարկագիրներ կը դնէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ: Ներանձնեներ կ'ընդունի և տոկոս կ'վճարելի և 3, 6, 9, 12 ամսաւոր որոշ պայմանաժամերով: Վերջապէս ներկայ կարելի ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով: Պահք ու Սալտնիք փոքր վճարումներու համար ալ ներկայացուած Մեջտուկ մը ունի, չատ նպաստաւոր պայմաններով: 30—36

Cie RUSSIE

Navigaiion à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Սուրիա

Դ. 27 9 Իմէպոլի, Սինոպ, Սամսո, Օրտու, Կիրասօն, Տրապիզոն, Բիղէ և Պաթում. կէս օրէն առաջ ժամը 10ին:
Դ. 27 9 Օտեսա. Իրիկուան ժամը 4ին:
Չ. 28/10 Իզմիր, Պիրէօն և Աղեքսանդրիա. ժամը 10ին:
Ե. 28/10 Օտեսա. ժամը 4ին:
Ուր. 29/11 Սկվասաօթլ. ժամը 10ին:
Շբ. 30/12 Օտեսա. ժամը 10ին:
Շբ. 30 12 Տարտանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Քիօս, Հառդոս, Մերսին, Իսքէնտրուն, Թրիպոլի, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բառ-Սաիտ և Աղեքս. ժամը 4ին:

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ

ՆԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԴ
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈՓԵՆԱՒԵՐ

Ծուխա 8ին, Իօճի, Մարթլիժային
Ծուխա 13ին, Իմէրեդի, Սեւ Ծովէն
Ծուխա 22ին, Ֆրիմի, Մարսիլիայէն
Ծուխա 29ին, Ժօճի, Սեւ Ծովէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Ծուխա 8ին, Իօճի, Զօնգուլտաք, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում, Նավթօրտիք
Ծուխա 11ին, Իմէրեդի, Մարսիլիա:
Ծուխա 23ին, Ֆրիմի Սեւ Ծով
Ծուխա 30ին, Իօճի, Մարսիլիա:

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »
Ա. կարգ Լոնտոնի համար 248.35 ֆր.:
Բ. կարգ 185.10 ֆր. (Տիէբի համբով):

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփխանէ, քարտիճի վրայ:

15 Ե. ԵՐՔԱՆԵԱՆ

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերք.

Շաբաթական ամենէն արագ երթեւեկք Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

«Իսմայիլիա» շոգենաւը, նաւապետ Անտէրսէն, կիրակի, 6 յունիս 1909 (Ը. ե.), կէս օրին Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ. իսկ երեքշաբթի 8 յունիս 1906 կէս օրէն ետքը ժամը 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր և Պիրէօն:

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

«Մէնզալէհ» շոգենաւը նաւապետ Ծիրմէն յունիս 5ին ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Կէլիպօլը, Տարտանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Սագըզ, Հառդոս, Մերսին, Իսքէնտրուն, Սուրիական Տրիպոլիս, Պէյրութ Հայֆա, Եաֆա, Բօրթ-Սաիտ և Աղեքսանդրիա:

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Գալաթիա, քաւթափին վրայ, Մէյմէնէճլի խան, իսկ մասնաճիւղը՝ Գալաթա, Վալիտէ Սուլթան խան:

ՀԱՄԻՏԵԱՆ ՐԷԺԻՄԸ

Գրեց՝ ԲՕԼ ՏԸ ՌԷԿԼԱ

ԳԼՈՒԽ Ա.

ԱՊԳԻՒՒ ՀԱՄԻՏ ԻՇԽԱՆ ԷՒ ՎՇՏԱՊԵՏ ՈՒ ՄՈԼԻ ՀԱԼԱԾԻՉ

Քիչ առենէն կայսր եղաւ Համիտ: Այնուհետեւ չարունակ՝ չարագործութիւնքներ ի գործ դնել: Լաւատեղեակ անձերու հաւաստումներուն հակառակ, կարծենք թէ իր անձնապաշտպանութեանը և աչխատութեանցը հոգերով գրաղած, Համիտ հրաժարած է չարագործութիւններէ, պատուելով հանդերձ կախարդի նմանող մարդիկը:

Սա ատոգ է որ միահեծան և քօնթրոլէ զերծ իշխանութեան մը երկարաձեւ տարիները մեծապէս այլափոխած են այն մէկ քանի յատկութիւնները զոր ան ուներ ի նպաստ իր կրքերու զարգացման: Առանց վրայ աւելցած էին այն ամէն անկապ ու ցաւալի բաները որոնք կրնան առաջ գալ հալածանքի մննամոլութեան ախտէն:

Այդ հիւանդութեան մէջ է որ դիտող մը կրնայ բանալին գտնել համիտեան արատակարգ արարքներուն: Այդ ախտին պատճառաւ է որ մոայլ Սուլթանը այնքան արատաւոր երեւոյթ մը ունի, պարբերաբար լարեացակամ ու վայրագ, հայրասիրամ ու արիւնարբու, խստամբեր ու ցոփ, ագահ ու վհատանձն, երկչոտ ու անկարեկիր, արիւն թափող և արիւն թափել տուող, ո՛չ թէ պատերազմասէր ըլլալուն, այլ երեւակայական մարդասպաններու մահափորձերէն պաշտպանելու համար ինքզինքը:

Հակառակ իր պալատականներու ստացած յայտարարութեանց, Ապտիւլ-Համիտ գիտէ թէ աւելի իրմէ կը վախնան քան թէ ղինքը կը սիրեն: Այդ պատճառաւ սարսափի կը մատնուի, երբ տարին անգամ մը, իր երիտզի փառաւոր օրչէն դուրս կ'ելլէ՝ Թօփդաղու պալատը երթալու համար:

Հակառակ ամէն կողմ պահած իր բազմաթիւ լրտեսներուն, թէ՛ իր մօտ և թէ եւրոպական արքունիքներուն ու երկիրներուն մէջ, հակառակ իր նուրբ դատողութեան և հիւանդոտ թերլադրութեանց, կարմիր Սուլթանը մէկէ աւելի անգամներ սխալ քայլ առած է իր արտաքին քաղաքական ուղղութեան մէջ:

Օր մը Անգլիոյ, ուրիշ օր մը Ռուսիոյ կամ Գերմանիոյ գիրկն իյնալով —ինչ որ տեղի կ'ունենայ քանի մը տարիէ ի վեր— Ապտիւլ-Համիտ բաւական անձրակ կերպով ձեռնածութիւններ կ'ընէ եւրոպայի փառասիրութեանց ու նախանձներուն հանդէպ:

Համիտ խորամանկ դիւանագէտի մը համբաւ հանած է, բան մը որուն արժանի չէ, որովհետեւ միշտ իրեն անյարմար եղած են այն չանդգնութիւնները զոր ի գործ կը դնէր՝ Եւրոպայի խնամակալութենէն ազատելու համար երկիրը:

Դէպ ի առաջ ուղղած իւրաքանչիւր քայլ դէպ ի յետս ընկրկում մը եղած է ի վնաս կայսրութեան:

Ժողովրդեան ի նպաստ եղած բոլոր այդ փորձերը ա՛լ աւելի սաստկացուցած են թշուառութիւնը և գիրութիւնը:

Երբ Համիտ կ'ուզէ Հայերու դրամական, ճարտարագործական և առեւտրական դործունէութիւնը կասեցնել, այն ատեն սոսկալի ջարդ մը կը կազմակերպէ և երկիրը կ'աղքատացնէ, զրկելով հասոյթի բոլոր այն միջոցներէն, որոնք կը գոյանային այդ ժողովրդեան նախապէս տրուած փոքր ազատութիւններուն չնորհիւ:

Երբ ուզէ իսլամութեան ամենաղօր Յալիֆան հռչակել ինքզինքը, այն ատեն դժգոհ կը ձգէ դահոյք և ընդվզումի սերմեր կը ցանէ մէջերնին: Իսլամական այդ այժը, զոր կ'ուզէ գործածել յարմար առենին, հետզհետէ ձեռքէն կ'ելլէ և կը ցրուի Արաբիոյ ու Սուտանի մէջ:

Եւրոպայի դէմ Համիտի ըրած փորձերն ալ չեն յաջողած. ինչպէս նահակատուներու, Ս. Տեղեաց, պահանջներու և քաղբիթիւլասիոններու խնդիրները, որոնցմէ օձիքը ազատել կ'ուզէ ամէն ատեն և ամէն կերպով. բանի մը մէջ յաջողութիւն չունենար. իր յանդգնութիւնները միշտ յառաջաբանը եղած են ամօթալից ընկրկումներու:

Այդ տխուր Սուլթանը երբեք չի կրնար լրագործել իր ծրագիրներէն և ոչ մէկը, որովհետեւ չկայ վեհապետ մը որ Համիտի չունի եւրոպական բազմաթիւ դեսպանատանց և փառասէր խմբակներու աղդեցութեան ենթարկուած ըլլայ: Այս վերջիններս իրագործելու համար այդ ծրագիրները՝ իրենց մեծութեան մէջ, և թուրքիան ազատելու համար լարող գաղանները, Համիտի անկումին կը սպասեն, երկրին վրայ յարձակելով բաժնելու նպատակաւ: Այդ բանին առջեր առնելու համար՝ առիւծի մը մաղիլին պէտք կար և ոչ թէ աղուէսի մը ճանկին:

(Շարունակելի)

Ներսեսեան ԳԱՐԵԳԻՆ ՅՈՎԱՀԵԱՆ